TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2006. gada 7. septembrī *

Lieta C-108/05

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Gerechtshof te 's-Gravenhage* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2005. gada 27. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2005. gada 4. martā, tiesvedībā

Bovemij Verzekeringen NV

pret

Benelux-Merkenbureau.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši K. Šīmans [*K. Schiemann*], N. Kolnerika [*N. Colneric*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*] (referents) un E. Levits,

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],
sekretāre M. Fereira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tam sekojošo tiesas sēdi 2006. gada 2. februārī,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Bovemij Verzekeringen NV* vārdā — E. M. Macers [*E. M. Matser*], *advocaat*,

— *Benelux-Merkenbureau* vārdā — K. van Nispens [*C. van Nispen*] un E. D. Hausmans [*E. D. Huisman*], *advocaten*,

— Nīderlandes valdības vārdā — H. H. Sevenstere [*H. G. Sevenster*] un M. de Hrāfe [*M. de Grave*], pārstāvji,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā — S. Maliničs [*S. Malynicz*], *barrister*,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — V. Vilss [*W. Wils*] un N. B. Rasmusens [*N. B. Rasmussen*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus tiesas sēdē 2006. gada 30. martā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz to, kā interpretēt 3. panta 3. punktu Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmajā direktīvā 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV L 40, 1. lpp., turpmāk tekstā — "direktīva").

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Bovemij Verzekeringen NV* (turpmāk tekstā — "*Bovemij*") un *Benelux-Merkenbureau* (Beniluksa Preču zīmju birojs, turpmāk tekstā — "BPZB") par pēdējā atteikumu kā preču zīmi reģistrēt apzīmējumu "EUROPOLIS".

Atbilstošās tiesību normas

3 Direktīvas 1. pants noteic:

"Šo direktīvu piemēro ikvienai preču zīmei attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kas ir reģistrācijas priekšmets vai uz ko attiecas reģistrācijas pieteikums dalībvalstī kā par individuālu preču zīmi, kolektīvu preču zīmi vai garantijas vai sertifikācijas zīmi, vai kas ir reģistrācijas vai reģistrācijas pieteikuma priekšmets Beniluksa Preču zīmju birojā, vai starptautiskas reģistrācijas, kas ir spēkā dalībvalstī, priekšmets."

4 Direktīvas 3. panta 1. punktā ir noteikts šādi:

"Nereģistrē vai piereģistrēšanas gadījumā pasludina par spēkā neesošiem:

a) [..]

b) preču zīmes, kam nav nekādas atšķirtspējas;

c) preču zīmes, kas sastāv tikai no apzīmējumiem vai norādēm, kuri var noderēt tirdzniecībā, lai apzīmētu preču veidu, kvalitāti, daudzumu, paredzēto nolūku, vērtību, ģeogrāfisko izcelsmi vai preču ražošanas vai pakalpojuma sniegšanas laiku, vai citas preču raksturīgas pazīmes;

d) preču zīmes, kas sastāv tikai no apzīmējumiem vai norādēm, kuras ir kļuvušas par ierastām pašreizējā valodā vai tirdzniecības *bona fide* un ieviestajā praksē;

[..]."

5 Saskaņā ar direktīvas 3. panta 3. punktu:

"Preču zīmei neatsaka reģistrāciju vai nepasludina to par spēkā neesošu saskaņā ar 1. punkta b), c) vai d) apakšpunktu, ja pirms reģistrācijas pieteikuma datuma un turpmākajā tās lietošanā preču zīme ir ieguvusi atšķirtspēju. Ikviena dalībvalsts bez

tam var paredzēt, ka šo normu piemēro arī tad, ja atšķirtspēja iegūta pēc reģistrācijas pieteikuma datuma vai pēc reģistrācijas datuma."

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

6 *Bovemij* 1997. gada 28. maijā BPZB iesniedza apzīmējumu EUROPOLIS kā vārdisku preču zīmi šādām grozītā un pārskatītā Nicas 1957. gada 15. jūnija Nolīgumā par preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju zīmju reģistrācijas vajadzībām minētajām pakalpojumu klasēm:

36. klase: Apdrošināšana; finanšu darījumi, monetārie darījumi; darījumi ar nekustamajiem īpašumiem;

39. klase: Transports; preču iesaiņošana un uzglabāšana; braucienu organizēšana.

7 Ar 1997. gada 31. oktobra vēstuli BPZB paziņoja *Bovemij* pagaidu atteikumu reģistrēt. Birojs to pamatoja šādi:

"Apzīmējums "EUROPOLIS" sastāv no pazīstama prefiksa "EURO" (kā Eiropa [*Europe*]) un sugasvārda "POLIS" un ir tikai aprakstošs attiecībā uz 36. un 39. klasē paredzētajiem pakalpojumiem saistībā ar kādu Eiropas polisi. Tādēļ apzīmējumam nav nekādas atšķirtspējas [..]."

8 Ar 1998. gada 14. aprīļa vēstuli *Bovemij* iesniedza sūdzību par šo pagaidu atteikumu reģistrēt, apgalvodama, ka *Europolis BV, Bovemij* meitas sabiedrība, attiecīgo apzīmējumu kopš 1988. gada likumīgi ir izmantojusi tirdzniecībā. Šī apgalvojuma atbalstam *Bovemij* iesniedza trīs *Europolis BV* brošūras par velosipēdu apdrošināšanu un piedāvāja vajadzības gadījumā sniegt vēl papildu pierādījumus.

9 Ar 1998. gada 5. maija vēstuli BPZB norādīja, ka *Bovemij* sūdzība nav pietiekama, lai tas atkāptos no pagaidu atteikuma reģistrēt, paskaidrojot, ka apzīmējums nav atzīts lietošanas rezultātā, jo šajā sakarā apgalvotais lietošanas ilgums nav pietiekams un ka iesniegtie pierādījumi apstiprina tikai apzīmējuma kā firmas lietojumu.

10 Ar 1998. gada 28. maija vēstuli BPZB *Bovemij* paziņoja savu lēmumu par "galīgo atteikumu" reģistrēt.

11 *Bovemij* cēla prasību *Gerechtshof te 's-Gravenhage* (Hāgas Apelācijas tiesa) un lūdza piespriest BPZB reģistrēt iesniegto apzīmējumu preču zīmju reģistrā. Savas prasības atbalstam *Bovemij* kā galveno argumentu izvirzīja, ka apzīmējumam "EUROPOLIS" pašam ir atšķirtspēja un kā pakārtotu argumentu tā izvirzīja, ka šis apzīmējums ir atzīts lietošanas rezultātā vēl pirms lūguma reģistrēt iesniegšanas datuma. BPZB šos argumentus apstrīdēja.

12 Attiecībā uz *Bovemij* galveno argumentu *Gerechtshof* atzina, ka apzīmējums sastāv no vārda "POLIS" un prefiksa "EURO" kombinācijas. Vārds "polis" holandiešu valodā parasti nozīmē apdrošināšanas līgumu. Runa ir par sugas vārdu, kas attiecas uz vairākiem atšķirīgiem apdrošināšanas veidiem. "EURO" (pazīstams jau pieteikuma iesniegšanas brīdī) ir šobrīd Beniluksa valstīs lietotās valūtas nosaukums un arī pazīstams vārdu "Eiropa" un "Eiropas" saīsinājums. *Gerechtshof* uzskata, ka runa ir par pašreiz bieži lietotu vārdu, kas tam piešķir autonomu atšķirtspēju. Šī tiesa uzskata, ka "EURO" turklāt attiecīgajā valodā var nozīmēt būtisku pakalpojumu īpašību, proti, šo pakalpojumu Eiropas kvalitāti, izcelsmi vai mērķi. Arī prefikss "EURO" pamata prāvā apskatītajam apzīmējumam piešķir apdrošināšanas ar Eiropas aspektu nozīmi.

13 *Gerechtshof* tādēļ uzskatīja, ka apzīmējums "EUROPOLIS" sastāv vienīgi no apzīmējumiem un norādēm, kas tirdzniecībā var kalpot, lai aprakstītu produkta īpašības, un ka šim apzīmējumam kā tādam nav atšķirtspējas.

14 Attiecībā uz pakārtoti izvirzīto argumentu par to, ka apzīmējums "EUROPOLIS" atzīts lietošanas rezultātā, *Bovemij* apgalvoja — lai apzīmējumu atzītu lietošanas rezultātā, pieņemot, ka ir izpildīti pārējie nosacījumi, pietiek, ka šo apzīmējumu uzskata par preču zīmi vērā ņemamā Beniluksa daļā, kura var būt arī tikai Nīderlande.

15 BPZB šajā sakarā apgalvoja — lai apzīmējumu atzītu lietošanas rezultātā, ir nepieciešams, lai tā lietošanas rezultātā apzīmējums tiktu uzskatīts par preču zīmi visā Beniluksa teritorijā, proti, Beļģijas Karalistē, Nīderlandes Karalistē un Luksemburgas Lielhercogistē.

16 *Gerechtshof* atzina, ka lietas dalībnieku starpā pastāv domstarpības par teritoriju, kura būtu jāņem vērā, lai noteiktu atzīšanu lietošanas rezultātā.

17 Tā paskaidroja, ka saistībā ar Beniluksa valstīm šis jautājums ir jāpārbauda attiecībā uz pieteikuma iesniegšanas datumu, no kā izriet, ka vērā var ņemt tikai apzīmējuma "EUROPOLIS" lietošanu līdz 1997. gada 28. maijam.

18 Šajos apstākļos *Gerechtshof* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

"1) Vai direktīvas 3. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai iegūtu atšķirtspēju lietošanas rezultātā (šajā lietā ar Beniluksa preču zīmi), kā norādīts šajā normā, ir nepieciešams, ka Beniluksa teritorijā — tātad Beļģijā, Nīderlandē un Luksemburgā — sabiedrība uztver aplūkoto apzīmējumu kā preču zīmi pirms reģistrācijas pieteikuma datuma?

Gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša:

2) Vai direktīvas 3. panta 3. punktā paredzētais reģistrācijas nosacījums ir izpildīts atbilstoši šīs normas mērķiem, ja apzīmējumu tā lietošanas rezultātā attiecīga sabiedrības daļa vērā ņemamā Beniluksa teritorijas daļā uztver kā preču zīmi, un vai šī vērā ņemamā daļa var, piemēram, būt Nīderlande viena pati?

3) a) Vai, novērtējot lietošanas rezultātā iegūtu atšķirtspēju direktīvas 3. panta 3. punkta izpratnē, zīmei, kuru veido viens vai vairāki vārdi oficiālajā kādas dalībvalsts teritorijas valodā (vai, kā šajā gadījumā, Beniluksa teritorijā), ir jāņem vērā šajā teritorijā pastāvošie valodu reģioni?

b) Vai preču zīmes reģistrācijai, ja citi reģistrācijas nosacījumi ir ievēroti, pietiek, ka apzīmējumu kā preču zīmi uztver attiecīgā sabiedrības daļa vērā ņemamā dalībvalsts (vai, kā šajā lietā, Beniluksa teritorijas) valodas reģionā, kur šī valoda ir oficiālā valoda?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu

19 Ar pirmajiem diviem jautājumiem, kuri jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, kura teritorija ir jāņem vērā, lai izvērtētu, vai apzīmējums ir ieguvis atšķirtspēju lietošanas rezultātā direktīvas 3. panta 3. punkta izpratnē vienā vai vairākās dalībvalstīs, kurām ir kopīgs tiesiskais regulējums par preču zīmēm, kā, piemēram, Benilukss.

20 Vispirms ir jāatgādina, ka attiecībā uz BPZB reģistrētajām preču zīmēm Beniluksa teritorija ir pielīdzināma vienas dalībvalsts teritorijai — gluži kā direktīvas 1. pantā šīs preču zīmes tiek pielīdzinātas vienā dalībvalstī reģistrētām preču zīmēm (1999. gada 14. septembra spriedums lietā C-375/99 *General Motors*, *Recueil*, I-5421. lpp., 29. punkts).

21 Direktīvas 3. panta 3. punktā nav paredzētas autonomas preču zīmes reģistrācijas tiesības. Tajā ir ietverts viens izņēmums, pamatojoties uz šīs direktīvas 3. panta 1. punkta no b) līdz d) apakšpunktā minētajiem atteikuma iemesliem. Tādēļ tā piemērojamība ir jāinterpretē, ņemot vērā šos atteikuma iemeslus.

22 Lai izvērtētu, vai šie atteikuma iemesli ir noraidāmi atšķirtspējas iegūšanas lietošanas rezultātā saskaņā ar direktīvas 3. panta 3.punktu, galvenā ir situācija attiecīgajā dalībvalstī (vai kā šajā gadījumā — daļā Beniluksa teritorijas), kurā ir konstatēti iemesli atteikumam (šajā sakarā skat. attiecībā uz Padomes 1993. gada 20. decembra Regulas (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi (OV L 11, 1. lpp.) 7. panta 3. punktu, kas būtībā ir identiska direktīvas 3. panta 3. punktam, 2006. gada 22. jūnija spriedumu lietā C-25/05 P *Storck*/ITSB, Krājums, I-5719. lpp., 83. punkts).

23 Līdz ar to uz abiem pirmajiem jautājumiem ir jāatbild, ka direktīvas 3. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi, ka preču zīmi, pamatojoties uz šo normu, var reģistrēt tikai tad, ja ir pierādīts, ka šī preču zīme ir ieguvusi atšķirtspēju lietošanas rezultātā visā dalībvalsts teritorijā vai Beniluksa gadījumā — visā tā teritorijas daļā, kurā pastāv iemesls atteikumam.

Par trešo jautājumu

24 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, cik lielā mērā dalībvalstī — vai kā šajā gadījumā — Beniluksā — pastāvošās valodu zonas jāņem vērā, lai izvērtētu preču zīmes, kura sastāv no viena vai vairākiem vārdiem dalībvalsts vai Beniluksa vienā no oficiālajām valodā, atšķirtspējas iegūšanu lietošanas rezultātā.

25 Pamata prāvā BPZB un iesniedzējtiesa uzskatīja, ka attiecīgais apzīmējums ir aprakstošs un tam nav atšķirtspējas, kā atteikuma iemeslus minot direktīvas 3. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktos uzskaitītos iemeslus. Pie šāda secinājuma tie nonāca it īpaši tādēļ, ka holandiešu vārds *"polis"* parasti nozīmē apdrošināšanas līgumu. Taču pamata prāvā konstatētie atteikuma iemesli pastāv tikai tajā Beniluksa daļā, kurā runā holandiešu valodā.

26 Ņemot vērā uz diviem pirmajiem jautājumiem sniegto atbildi, izriet, ka, lai izvērtētu, vai šāda preču zīme ir ieguvusi atšķirtspēju lietošanas rezultātā, kas attaisnotu atteikuma iemeslu noraidīšanu saskaņā ar direktīvas 3. panta 3. punktu, ir jāņem vērā tā Beniluksa daļa, kurā runā holandiešu valodā.

27 Tādējādi noteiktajā valodas zonā kompetentajai iestādei ir jāizvērtē, vai attiecīgā ieinteresēto personu grupa vai vismaz būtiska tās daļa preču zīmes dēļ attiecīgo preci vai pakalpojumu saista ar konkrēto uzņēmumu (šajā sakarā skat. 1999. gada 4. maija spriedumu apvienotajās lietās C-108/97 un C-109/97 *Windsurfing Chiemsee*, *Recueil*, I-2779. lpp., 52. punkts, un 2002. gada 18. jūnija spriedumu lietā C-299/99 *Philips*, *Recueil*, I-5475. lpp., 61. punkts).

28 Tādējādi uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka attiecībā uz preču zīmi, kura sastāv no viena vai vairākiem vārdiem kādā no dalībvalsts vai Beniluksa oficiālajām valodām, ja iemesls atteikumam pastāv tikai vienā no tās valodu zonām, ir jāatzīst, ka preču zīme atšķirtspēju lietošanas rezultātā ir ieguvusi visā šajā valodu zonā. Jau noteiktajā valodu zonā ir jāizvērtē, vai attiecīgā ieinteresēto personu grupa vai vismaz būtiska tās daļa preču zīmes dēļ attiecīgo preci vai pakalpojumu saista ar konkrēto uzņēmumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

29 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata prāvā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmās direktīvas 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, 3. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka preču zīmi, pamatojoties uz šo normu, var reģistrēt tikai tad, ja ir pierādīts, ka šī preču zīme ir ieguvusi atšķirtspēju lietošanas rezultātā visā dalībvalsts teritorijā vai Beniluksa gadījumā — visā tā teritorijas daļā, kurā pastāv iemesls atteikumam;

2) **attiecībā uz preču zīmi, kura sastāv no viena vai vairākiem vārdiem kādā no dalībvalsts vai Beniluksa oficiālajām valodām, ja iemesls atteikumam pastāv tikai vienā no tās valodu zonām, ir jāatzīst, ka preču zīme atšķirtspēju lietošanas rezultātā ir ieguvusi visā šajā valodu zonā. Jau noteiktajā valodu zonā ir jāizvērtē, vai attiecīgā ieinteresēto personu grupa vai vismaz būtiska to daļa preču zīmes dēļ attiecīgo preci vai pakalpojumu saista ar konkrēto uzņēmumu.**

[Paraksti]